

Brüssel, 22.8.2017
COM(2017) 438 final

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

selliste volituste rakendamise kohta, mis on delegeeritud komisjonile määrusega (EL) nr 609/2013, milles käsitletakse imikute ja väikelaste toitu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toitu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajaid

KOMISJONI ARUANNE EUROOPA PARLAMENDILE JA NÕUKOGULE

selliste volituste rakendamise kohta, mis on delegeeritud komisjonile määrusega (EL) nr 609/2013, milles käsitletakse imikute ja väikelaste toitu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toitu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajaid

1. Sissejuhatus ja õiguslik alus

Käesoleva aruandega täidab komisjon kohustuse, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 12. juuni 2013. aasta määruse (EL) nr 609/2013 (imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, edaspidi „eritoitumisrühmade toidu määrus“)¹ artikli 18 lõikes 2. Eritoitumisrühmade toidu määruse artikli 18 lõike 2 kohaselt peab komisjon esitama Euroopa Parlamendile ja nõukogule aruande talle kõnealuse määrusega delegeeritud volituste rakendamise kohta. Aruanne tuleb esitada hiljemalt üheksa kuud enne 19. juulil 2013 alanud viieaastase delegeerimisperioodi möödumist. Volituste delegeerimist pikendatakse automaatselt samaks ajavahemikuks, välja arvatud juhul, kui Euroopa Parlament või nõukogu esitab selle suhtes vastuväite hiljemalt kolm kuud enne iga ajavahemiku lõppemist.

2. Delegeeritud volituste rakendamine

Eritoitumisrühmade toidu määruse artikli 18 lõikega 2 antakse komisjonile õigus võtta vastu delegeeritud õigusakte, millele on osutatud kõnealuse määruse artiklis 11, artikli 15 lõikes 6 ja artikli 16 lõikes 1.

2.1. Eritoitumisrühmade toidu määruse artikli 11 kohaselt peab komisjon kehtestama delegeeritud aktide abil erinõuded järgmiste toidugruppide kohta: imikute piimasegu ja jätkupiimasegu; teraviljapõhine töödeldud toit ja imikutoit; meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toit; kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendaja. Pärast eritoitumisrühmade toidu määruse jõustumist on komisjon vastu võtnud neli vastavat delegeeritud õigusakti:

- a) Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2016/127, millega täiendatakse eritoitumisrühmade toidu määrust seoses imiku piimasegu ja jätkupiimasegu koostise ja teabe erinõuetega ning teabega imikute ja väikelaste toitmise kohta².

See õigusakt võeti vastu 25. septembril 2015 eesmärgiga ajakohastada imikutele ettenähtud piimasegusid käsitlevaid nõudeid, et need põhineksid uusimatel teaduslikel tõenditel.

¹ ELT L 181, 29.6.2013, lk 35.

² Komisjoni 25. septembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/127, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 609/2013 seoses imiku piimasegu ja jätkupiimasegu koostise ja teabe erinõuetega ning teabega imikute ja väikelaste toitmise kohta (ELT L 25, 2.2.2016, lk 1).

Direktiiviga 2006/141/EÜ imiku piimasegude ja jätkupiimasegude kohta³ kehtestatud nõuded võeti üle eritoitumisrühmade toidu määrase kohaldamisalasse ning neid ajakohastati järgmiselt:

Võrreldes direktiiviga 2006/141/EÜ on koostist käsitlevad muudatused peamiselt seotud uusimatest teaduslikest tõenditest tulenevate teatavate makro- ja mikrotoitainete konkreetsete kogustega.

Mõningaid muudatusi tehti märgistuse osas, eelkõige selleks, et võtta arvesse toodete eripära ja tagada kooskõla horisontaalsete eeskirjadega, mis on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. oktoobri 2011. aasta määruses (EL) nr 1169/2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele (edaspidi „toidualase teabe määrus“)⁴. Ajakohastati imiku piimasegu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete nõudeid, võttes arvesse uusimaid teaduslikke arvamusi. Säilitati imiku piimasegu suhtes kehtinud teavitamise kord ning teatavatel juhtudel laiendati selle kohaldamist ka jätkupiimasegudele.

Pestitsiidide käsitlevate eeskirjade osas võeti üle direktiivi 2006/141/EÜ asjakohased sätted. Määrust hakatakse kohaldama alates 22. veebruarist 2020⁵.

- b) Komisjoni delegeeritud määrus, millega täiendatakse eritoitumisrühmade toidu määrust seoses teraviljapõhise töödeldud toidu ja imikutoidu koostise ja teabe erinõuetega⁶.

Komisjon võttis kõnealuse delegeeritud määruse vastu 25. septembril 2015 ja selle eesmärk oli direktiiviga 2006/125/EÜ teraviljapõhise töödeldud toidu ja imikutoidu koostise ja teabe kohta⁷ kehtestatud nõuete ülevõtmine eritoitumisrühmade toidu määrulesse, tehes väikeseid kohandusi märgistuseeskirjades, et tagada kooskõla toidualase teabe määrules sätestatud horisontaalsete eeskirjadega, võttes arvesse toodete eripära.

Euroopa Parlament kiitis 20. jaanuaril 2016 heaks resolutsiooni,⁸ milles ta oli vastu nimetatud delegeeritud määrusele. Euroopa Parlament väljendas muret seoses teraviljapõhise töödeldud toidu ja imikutoidu koostisnõuetega (eelkõige seoses suhkru kogusega nendes toodetes) ning nende toodete märgistus- ja turustamisnõuetega (teabe esitamine lisatoidu andmise kohta enne lapse kuue kuu vanuseks saamist).

³ Komisjoni 22. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/141/EÜ imiku piimasegude ja jätkupiimasegude kohta ning millega muudetakse direktiivi 1999/21/EÜ (ELT L 401, 30.12.2006, lk 1).

⁴ ELT L 304, 22.11.2011, lk 18.

⁵ Välja arvatud imiku piimasegude ja jätkupiimasegude suhtes, mis on valmistatud valgu hüdrolüsaatidest, ning mille suhtes kohaldatakse määrust alates 22. veebruarist 2021.

⁶ Komisjoni 25. septembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) .../..., millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 609/2013 seoses teraviljapõhise töödeldud toidu ja imikutoidu koostise ja teabe erinõuetega (C(2015) 6507 final).

⁷ Komisjoni 5. detsembri 2006. aasta direktiiv 2006/125/EÜ imikutele ja väikelastele mõeldud teraviljapõhiste töödeldud toitade ja muude imikutoitude kohta (ELT L 339, 6.12.2006, lk 16).

⁸ P8_TA(2016)0015.

- c) Komisjoni delegeeritud määrus (EL) 2016/128, millega täiendatakse eritoitumisrühmade toidu määrust seoses meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu koostise ja teabe erinõuetega⁹.

See õigusakt võeti vastu 25. septembril 2015 eesmärgiga võtta komisjoni direktiivis 1999/21/EÜ (meditsiiniliseks eriotstarbeks ettenähtud toiduainete kohta)¹⁰ sätestatud nõuded üle uue, eritoitumisrühmade toidu määruses sätestatud raamistiku alla, neid vajaduse korral ajakohastada ning laiendada kõiki tervete imikute piimasegude ja jätkupiimasegude märgistamist, esitlemist, reklaamimist ja turustamist käsitlevaid nõudeid, mis ei ole vastuolus toote kavandatud kasutusega. Delegeeritud määrusega laiendati ka pestitsiidide käsitlevaid nõudeid, mida kohaldatakse imiku piimasegu, jätkupiimasegu, teraviljapõhise töödeldud toidu, imikutoidu ning meditsiinilistel näidustustel kasutamiseks ettenähtud imikute ja väikelaste toidu suhtes.

Praegu kehtivas direktiivis märgistuse osas tehtud muudatuste eesmärk on tagada kooskõla toidualase teabe määrusega, võtta arvesse toodete eripära ja suurendada õiguskindlust seoses toodete kavandatud kasutusega. Toitumis- ja tervisealaste väidete esitamine seda tüüpi toidu kohta on keelatud. Määrust hakatakse kohaldama alates 22. veebruarist 2019¹¹.

- d) Komisjoni delegeeritud määrus, millega täiendatakse eritoitumisrühmade toidu määrust kehakaalu alandamiseks kasutatavate päevatoidu asendajate koostise ja teabe erinõuete osas¹².

Komisjon võttis osutatud delegeeritud määruse vastu 2. juunil 2017 ja see esitati Euroopa Parlamendile ja nõukogule kontrollimiseks. Kõnealuse õigusakti peamine eesmärk on ajakohastada kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate suhtes kehtivaid nõudeid, mis on sätestatud komisjoni direktiivis 1996/8/EÜ kehakaalu alandamiseks ettenähtud vähendatud energiasisaldusega dieetides kasutatavate toiduainete kohta¹³ ning lisada selle kohaldamisalasse ka turule lastud väga väikese energiasisaldusega tooted, et tagada kõikide selliste toodete ohutus ja sobivus, mis on ette nähtud kogu päevatoidu asendamiseks.

⁹ Komisjoni 25. septembri 2015. aasta delegeeritud määrus (EL) 2016/128, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 609/2013 seoses meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu koostise ja teabe erinõuetega (ELT L 25, 2.2.2016, lk 30).

¹⁰ Komisjoni 25. märtsi 1999. aasta direktiiv 1999/21/EÜ meditsiiniliseks eriotstarbeks mõeldud dieettoitude kohta (EÜT L 91, 7.4.1999, lk 29).

¹¹ Välja arvatud meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu puhul, mis on välja töötatud imikute toitainevajaduse rahuldamiseks, ning mille suhtes hakatakse määrust kohaldama alates 22. veebruarist 2020.

¹² Komisjoni 2. juuni 2017. aasta delegeeritud määrus (EL) .../..., millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 609/2013 kehakaalu alandamiseks kasutatavate päevatoidu asendajate koostise ja teabe erinõuete osas (C(2017)3664 final).

¹³ Komisjoni 26. veebruari 1996. aasta direktiiv 96/8/EÜ kehakaalu alandamiseks ettenähtud vähendatud energiasisaldusega dieetides kasutatavate toiduainete kohta (EÜT L 55, 6.3.1996, lk 22).

Märgistuse osas tehtud muudatuste eesmärk on tagada kooskõla toidualase teabe määрусega, võttes samas arvesse toodete eripära. Arvestades selliste toitude erilist rolli teatavate tarbijarühmade toitumises, on määрусega piiratud võimalust esitada toitumisalaseid väiteid ja keelatud tervisealaste väidete esitamine seda tüüpi toitudele. Teavitamise kord kehtestati selleks, et lihtsustada kõnealuste toodete tõhusat järelevalvet. Määrust hakatakse kohaldama viis aastat pärast selle jõustumist.

- 2.2. Toetudes eritoitumisrühmade toidu määрусu artikli 16 lõikele 1 võttis komisjon vastu komisjoni delegeeritud määрусu, millega muudetakse eritoitumisrühmade toidu määрусu lisa seoses selliste ainete loeteluga, mida võib lisada teraviljapõhisele töödeldud toidule ja imikutoidule ning meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidule¹⁴.

Komisjon võttis kõnealuse delegeeritud määрусu vastu 10. aprillil 2017 eesmärgiga ajakohastada liidu loetelu ainetest, mida võib lisada teatavatele toidugruppidele, et lubada EFSA teaduslike arvamuste^{15,16} kohaselt ja võttes arvesse tehnika ja teaduse arengut ning tarbijate tervise kaitset lisada teraviljapõhisele töödeldud toidule ja imikutoidule rauaallikana raud(II)diglütsinaati ning meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidule kaltsiumiallikana kaltsiumfosforüüloligosahhariide.

- 2.3. Vastavalt määрусu artikli 15 lõikele 6 on komisjonil tehnika ja teaduse arengu arvesse võtmiseks või tarbijate tervise kaitseks õigus lisada määрусu lissasse ainete kategooriaid või neid sealt välja jätta. Seni ei ole komisjon osutatud õiguslikku alust veel kasutanud, sest vajalikud tingimused ei ole veel täidetud.

3. Järeldused

Eritoitumisrühmade toidu määrust on kohaldatud vähem kui aasta jooksul ning seda ei kohaldata veel tervikuna. Praeguseks on komisjon vastu võtnud delegeeritud õigusaktid imiku piimasegu ja jätkupiimasegu koostise ja teatamise erinõuete ning imikute ja väikelaste toitmisega seoses piimasegu teabenõuete kohta ning meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu koostise ja teabe erinõuete kohta. Teraviljapõhise töödeldud toidu ja imikutoidu koostist ja teabe erinõudeid käsitleva delegeeritud õigusakti kohta esitas Euroopa Parlament vastuväite. Komisjon võttis kehakaalu alandamiseks kasutatavate päevatoidu asendajate koostist ja teabe erinõudeid käsitleva delegeeritud õigusakti vastu 2. juunil 2017 ning esitas selle Euroopa Parlamendile ja nõukogule kontrollimiseks. Komisjon võttis

¹⁴ Komisjoni 10. aprilli 2017. aasta delegeeritud määрус (EL) 2017/1091, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määрус (EL) nr 609/2013 lisa seoses selliste ainete loeteluga, mida võib lisada teraviljapõhisele töödeldud toidule ja imikutoidule ning meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidule (ELT L 158, 21.6.2017, lk 5)

¹⁵ EFSA toidu lisaainetes, lõhna- ja maitseainetes, töötlemise abiainetes ja toiduga kokku puutuvate materjalide teaduskomisjon, „Opinion related to Ferrous bisglycinate as a source of iron for use in the manufacturing of foods and in food supplements“, EFSA Journal (2006) 299, 1–17.

¹⁶ EFSA toidu lisaainetes ja toidule lisatavate toitainetallikate teaduskomisjon, 2016, „Scientific Opinions on Calcium phosphoryl oligosaccharides (POs-Ca®) as a source of calcium added for nutritional purposes to food, food supplements and foods for special medical purposes“, EFSA Journal 2016;14(6):4488.

delegeeritud õigusakti, millega muudetakse määruse (EL) nr 609/2013 lisa seoses selliste ainete loeteluga, mida võib lisada teraviljapõhisele töödeldud toidule ja imikutoidule ning meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidule, vastu 10. aprillil 2017.